

[Mølgaard]

synder, der omvender sig, end over alle dem, der var retfærdige alle dage, siger Skriften, og det skal også gælde hr. Hans Jørgen Jensen og hans parti, hvis man er nået frem til en bedre erkendelse på dette område end før.

Det var også skønt at høre den appel, ordføreren for socialdemokratiet kom med, om at vise åbenhed over for, hvad regeringen kom med, og om at vise en vis tålmodighed. Jeg vil forsikre ministeren og regeringspartiet om, at vi fra retsforbundets side vil se med åbne øjne på, hvad der kommer fra ministerens side, og også vil udvise en vis portion tålmodighed. Men tålmodigheden må ikke få karakter af en syltekrukke, sådan at man i ministeriet måned efter måned efter måned efter måned ikke kan gøre sig færdig, i sikker forvisning om, at man kommer så sent med et lovforslag her til tinget, at vi heller ikke når det i denne samling.

Derfor vil jeg gerne nu have meget konkrete angivelser af, hvornår man konkret regner med at kunne fremsætte et lovforslag fra regeringens side, som efter regeringens opfattelse lever op til, hvad menneskerettighedsdomstolen har tvunget regeringen til ved sin kendelse for nylig. Kan der også løftes bare en antydning af sløret for, hvad der vil blive indholdet af det, som regeringen har undervejs, for man må vel være så vidt i forberedelserne, at man har en anelse om det?

Jeg skal erkende, at aftalefriheden er et princip, vi respekterer meget højt i retsforbundet, men vi erkender også, at der er en række anliggender, hvor man for at beskytte den enkeltes frihed alligevel må sætte grænsen for aftalefriheden. Ingen må jo have ret til at træde andre over tærne, endsigse knuse disse eller andre legemsdele eller for den sags skyld deres sjæl, selv om der er lavet kontrakt om det. Den svageres ret må beskyttes, mindretal må beskyttes, ja, den enkeltes ret må beskyttes. Andet er en krænkelse af menneskerettighederne.

Jeg vil godt tilføje, at retten til at danne fagforeninger og retten til at danne foreninger i det hele taget allerede fra vedtagelsen af grundloven af 1849 betyder noget meget videre end en ret til at danne foreninger; det betyder bestemt også en ret til at stå uden for de foreninger, som andre har fundet på at danne. Det indebærer en ret til både at sige ja og nej til et foreningsmedlemskab.

Lad mig understrege, at vi anser organisationer for at være noget langt bredere end fagforeninger eller fagforbund, og at vi anser organisationer for at være særdeles nyttige instrumenter for en masse mennesker her i samfundet. Men hvis disse ikke selv kan overbevises om nytteværdien af et medlemskab af disse organisationer, skal ingen komme og tvinge dem ind i dem efter vor opfattelse.

I øvrigt er jeg i den heldige situation, at jeg kan henvide til, hvad vi sagde ved behandlingen af lovforslaget i sidste samling, både ved første og anden og tredje behandling og sågar i den påfølgende forespørgselsdebat. Der er ingen nuanceforskelle fra dengang til nu, og der var ingen nuanceforskelle dengang fra behandling til behandling. Vi erkender, at det ikke er let at lovgive på dette område, men til gengæld finder vi lovgivning nødvendig, og vi håber, at organisationerne vil indse nødvendigheden af at respektere menneskerettighederne.

Vi indrømmer altså, at det er en kompliceret affære, men nødvendigt er det. Og så vil jeg gerne understrege, at der er ingen vaklen i vor holdning, sådan som vi så det i slutningen af sidste samling for en sørgelig masse af partiets vedkommende.

Bjørn Elmquist (V):

Når jeg som privatist tager ordet ved denne førstebehandling af fremskridtspartiets lovforslag vedrørende eksklusivaftaler, skyldes det bl. a., at det er blevet nævnt et par gange i debatten, at venstre og også de konservative – det må jeg lægge til for fuldstændighedens skyld, og for at der ingen tvivl skal være; jeg tror, det var fru Lilli Gyldenkilde, der havde fået det lidt galt i halsen – har taget et initiativ med udgangspunkt i den Strasbourgdom, som flere af de foregående talere har talt om, og jeg vil godt have lov til at sige, at som vi har set dommen efter at have gravet noget i den, også i Strasbourg- og Europarådssammenhæng, er det en såkaldt »allerede af den grund«-afgørelse, hvor flertallet af dommerne ikke tager stilling til det reelle indhold af artikel 11 i menneskerettighedskonventionen, der vedrører organisationsfriheden. Derimod har et mindretal af 3 dommere, deriblandt den daværende danske dommer, som siden er afgang ved døden,